

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Aurea Rosa id e[st] pre||clarissima expositio sup[er]
eua[n]gelia to||tius anni**

Mazzolini, Silvestro

Hagenaw, M.dxvi.

VD16 M 1751

Jn vigilia natiuitatis d[omi]ni. Textus eua[n]gelij Mat. i. ca.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70365)

In vigilia Natiuitatis dñi.

Jordanē. Sz hec p̄te nō berbanla: sz
berhabora dr: fm Dñg. z Chryf. vr di
Doralr ioānes q̄ p̄parat (ctū est.
vīā ch̄io ad cor humanū fcat p̄dicatozē
Debet ḡ p̄dicatoz esse vox p̄fecta. Est
aut̄ p̄fecta vox fm J̄sū. si est alra: sua/
uis: z clara. v̄z ḡ p̄dicatio p̄fecta celestia ēē
z feruēs: z nō obscurata scādalis v̄l ig
rātia. Debz etiā clamare z dirigere sic
ioānes. Quō aut̄ est: an ch̄is incederet
calciat̄ vel discalciat̄. V̄l em q̄ discal
ciat̄ incederet aliq̄b. q̄busdā p̄o vr op
positū. z maḡ est p̄certatio de h̄ int̄ Al
col. de ly. z Paulū burgē. Dar. j. Sz
p̄tās est id qd̄ Aug. dr in ll. de p̄b dñi
vbi ait. De his calciat̄ q̄b calciat̄
sum? p̄fortat me dñs iesus. qz n̄ss calci
at̄ fuisse: de eo ioānes nō dixisset. Eu
lus non sum dign̄ corrip̄tā calciat̄
soluere. Surrepat ḡ hūana p̄sup̄tio di
cēs. ego euāgelii suo: qz nudo pede am
bulo. hec ille. Qd̄ p̄o dr Dar. x. q̄ ch̄is
p̄cepit apl̄is ne portarēt calciat̄: in
telligit fm s. Tho. sup Dar. z Aug.
de con. euā. ne portarēt calciat̄ alia
ab his q̄b actu erant calciat̄. V̄n z fm
Dar. c. vj. erāt calciat̄ sandalijs: q̄ vr
dr s. Tho. sup Dar. erāt calciat̄
pauper. Pro his aduerse q̄ illa p̄ba q̄
ibi ponunt. s. Dar. x. vbi p̄uall̄ dicit.
Nolite possidere auz neq̄ argētū: neq̄
pecuniā i zonis v̄ris: nō perā in vīa: ne/
q̄ duas tunicas. i. vestes dupl̄ces. vr ex
ponit s. Tho. sup Dar. neq̄ calciat̄
ta: neq̄ p̄gā. dign̄ est em opart̄ merce/
de sua. Ista inq̄ p̄ba dupl̄ exponunt.
P̄io sz Hiero. z Chry. q̄ dicit q̄ ista
fuerit apl̄is tradita p̄ modū p̄cepti solū
p̄ eo tpe q̄ p̄dicabāt iudeis: q̄ p̄dicatoz
bus p̄uidere p̄sueuerant. i. vsq̄ ad ch̄i
passionē. Et hūc p̄sonat dictū ch̄i tpe
sue morte: qd̄ h̄z Luc. xxij. Qū misit vos
in q̄t sine sacculo. i. bursa z perā: z calci
at̄: nūq̄ aliqd̄ defuit vob: At illi
dixerūt. Nihil. Dixit ḡ eis. Sz nūc q̄ h̄z
sacculū rollat s̄tr z perā. z h̄ io. qz extūc
bebant q̄tibz p̄dicare. Aug. p̄o expōit
vr in istz p̄bis nil fuerit p̄ceptū apl̄is/
neq̄ p̄ultū: sz fuerit eis data licētia. cō
sequit̄ (vr dr) meli⁹ faciebāt q̄ ista nō ac

ceptū sumpt⁹ ab his q̄b p̄dicabāt: et
suabāt q̄ suātes. V̄n z Paulus lucra
bat maibz suis ne acciperet ab alijs. Sed
endū ē ēr q̄ Dar. vj. dr q̄ apl̄i deberēt
portare p̄gā qd̄ h̄ Dar. negat. sz vr dr
Aug. vn̄ metaphozice: z ali⁹ ad l̄raz su
mit̄ p̄gā. Dar. ḡ vr qdā dicit p̄ p̄gā
intelligit subsidū tpaliū. Dar. p̄o ad
l̄ram accepit: qz iudeoz doctozes p̄gā
in signū doctrie ferre cōsueuerit. Amē.

In vigilia natiuitatis dñi. Textus euāgelij Dar. i ca.

Quoniam es desponsata mihi
iesu maria ioseph autem
conueniret inuenta est in
vtero huius de spiritu sancto. Ioseph
autem vir eius cum esset iustus: et
nollet eam traducere: voluit oc
culte dimittere eam. Hec autem eo
cogitate ecce angelus domini in so
mnis appuit ei dicens. Ioseph fili
dauid noli timere accipe maria
coniuget tuam: quod enim in ea na
tum est de spiritu sancto est. Pariet
autem filium: et vocabis nomen eius
iesum. Ipse enim saluum faciet pop
ulum suum a peccatis eorum.

Quoniam esset desponsa
ta mihi iesu. Dar. j. In p̄ntē
euā. tāgun̄ trīa p̄icra q̄ st. cō
ceptio: fluctuatio: reuelatio.
Quātū ad p̄mū sc̄dū est l̄ralit̄ q̄ fm
doctrinā s. Tho. ij. p. q. xxij. art. ij. brā
p̄go q̄n p̄cepit ch̄m erat desponsata et
etiā domi hita: qz. s. lā adduxerat eā to/
seph ad domū suā. Alit̄ em non fuisset
sufficēt̄ p̄sum fame ei⁹. s. si nō fuisset
tpe sui p̄cepti i domo sp̄st. qz sz Chry.
dedec⁹ est puelle etiā desponsate i domo
patna p̄tpe. Sz h̄ est duplex dubitā/
tio. P̄ia q̄re ch̄is voluit de desponsata
nasci: Ad h̄ r̄r̄ vr s. feria. iij. post ter
tiā dñicā. Scda q̄re st erat tam i domo
sp̄st nō cōuenerat carnalr. Ad h̄ dr q̄

mos fuit apud iudeos hic desponsatus p
 aliq̄r dies in v̄bmo spōsi an carnalē co/
 pulā. In his aut̄ dieb̄ orōntib̄ vacabāt
 iplorādo miām dñi. vt p̄z Tobie. viij.
 Res ḡ ita acta ē. Maria ei vouit ḡgī
 nitate. deo si ei placeret: deū cōmittēs
 se diuie dispōni/nup̄s̄ r̄ cōsēnsit in co/
 pulā cōiugālē explicite: q̄ p̄sistit in vicu
 lo aior: r̄ nō cozpoz. glo. isti. de pa. po.
 6. j. In carnalē aut̄ ipl̄cite si deo place
 ret. Tū fuit ibi v̄ez m̄t̄monij. vt p̄z p
 s. Tho. vbi s̄. Deū fuit p̄ aliq̄s dies i
 domo spon̄s̄i: r̄ in illis dieb̄ an carnalē
 copulā ioseph cogit̄ vorū Marie / vt
 cred̄it: de ḡgīnitate fuanda: r̄ absolute
 tūc v̄tq̄ nouit. Ip̄e em̄ ioseph tūc erat
 ḡgo: q̄ nūc q̄ credendū est ch̄im m̄ez
 cōmēdare voluisse nisi ḡgīni. Deinde
 angel̄ appuīt ḡgīni r̄ p̄cepit. Post con
 ceptū ḡgo fuit cuz Helisabet tr̄ib̄
 mētib̄. t̄do cū redijt̄ appuīt Guida. Dr̄
 ḡ (cū esset desponsata) imo r̄ ad domū
 spōsi adducta (mar̄ iesu) id est saluato
 ris (maria) q̄ d̄r stella mar̄ (ioseph) q̄
 fuit faber lignar̄. Et in hoc fecit fm̄
 Ch̄ȳf. q̄ ch̄is per lignū cruc̄ saluaret
 mundū (anteq̄ p̄uentrēt) carnalr̄ fm̄
 Ch̄ȳf. q̄uis cōuentrēt in vna domo:
 (inuēta est) .i. ab ip̄o ioseph fm̄ Hiero.
 (in vtero h̄is) .i. Guida (de spūsc̄to) .i.
 p̄ture spūsc̄ri fm̄ Ch̄ȳf. Qui spūsc̄an
 ctus in p̄ceptiōe supplēuit locū mar̄is.
 Pro h̄ nora ex doctrina s. Tho. iij. p.
 q. xxxj. q̄ in feia triplex est sanguis sup
 fluus in idiūduo. Prim̄ e sanguis q̄ iā
 tr̄nsiuit i semē. Ip̄e ē imp̄fect̄ in ḡne se
 minū. vt d̄r in li. de ḡn̄atiōe aial̄iū. Tū
 ad generatōez nō r̄q̄rit̄: nec de tal̄ cō/
 cepte ḡgo. q̄ iste nō deducit̄ ad matr̄icē
 p̄ resolutōez: nisi interueniēte cōcup̄ia.
 Alius est sanguis mēstruus q̄ est quod
 dā nature purgamētū: r̄ p̄ singlos men
 ses emittit̄. Est aut̄ tert̄ sanguis val̄
 de v̄gest̄. q̄ nō tr̄āsiuit in semē: r̄ tū est
 purgat̄ p̄ expulsiōne mēstrui. Istū na
 tura p̄parat̄ ḡn̄atōi: r̄ ex isto p̄cepit̄ v̄r
 go/ spūsc̄to deducēte illū ad matr̄icē: si
 cut in alijs deducit̄ p̄ semē mar̄is. Et
 nota q̄ tota trinitas fecit̄ istuz effectū.
 q̄ indiūsa s̄ opa trinitat̄ ad extra: fm̄

regulā rheologoz: sed tū attribuit̄ spūsc̄
 sc̄to fm̄ sc̄m̄ Tho. vbi s̄. q. xxxij. Nam
 istā incarnatōem fecit̄ d̄s ex bonitate: r̄
 natura h̄iana est assumpta ex gr̄a: r̄ ad
 h̄ facta est assūptio: vt ille hō esset san
 ctus. Manifestū est aut̄ q̄ bonitas ē
 gr̄a attribuit̄ spūsc̄to: r̄ sc̄rificatō
 fit per spūsc̄sanctū. Itē nota q̄ ista ḡpo
 sc̄tio de: ip̄oz: r̄ efficiētā r̄ cōsubstā
 tialitatez: r̄ v̄rūc̄ cōuenit̄ spūsc̄sanctō
 respectu ch̄it̄. cōsubstāntas q̄dem rōne p
 sone. efficiētā ḡo rōne nature assūp̄te.
 vt p̄z vbi s̄. Augu. tamē dicit q̄ quan
 do vna diuina p̄sona nominat̄ sc̄z in re
 bus ad extra de quib̄ loquit̄: tota trini
 tas intelligit̄. Unde esse p̄ceptū de spū
 sc̄to: est esse cōceptū p̄tute del. Est
 autē sciendū q̄ sicut dicit̄ br̄us Hiero.
 Heluidius hereticus / qui existimauit̄
 beatā Mariā post ch̄im multos filios
 habuisse: h̄inc sumit̄ argumentū sic ar
 guens. Si Maria r̄ Ioseph nūc q̄ cō
 uenissent: euāgelista nō dixisset: anteq̄
 cōuentrēt. Ad hoc respōdet br̄us Hiero
 ronym̄. per distinctionē. Nam ista d̄
 ctio anteq̄: importat̄ ordinē ad futurū
 dupl̄r. Vno mō realiter: vt si dico. He
 ri an̄q̄ veniret vespa/ p̄cessit̄ meridies.
 Sensus est em̄: q̄ pus venit meridies:
 deinde vespa. Alio modo fm̄ rōnem
 vel intentionē: vt si dico. Anteq̄ rome
 pranderē in portu nauigauit̄ ad Africā.
 Non em̄ est sensus q̄ post nauigatōem
 ad Africā sim̄ pr̄sus rome in portu: s̄
 sensus est q̄ intrēdebā pr̄dere r̄ p̄occu
 par̄ suz a v̄ris: r̄ nō pr̄sus nauigauit̄.
 Remiḡ. aut̄ exponit̄: anteq̄ cōuentrēt
 ad solē celebratōz nup̄tiaz: r̄ nō an̄q̄
 p̄uentrēt carnalr̄. r̄ sic cessat̄ obiectio.
 Moraliter instruit̄: q̄ q̄ abstinēt
 a voluptatib̄ cozpalib̄/ sic ista spōsa q̄
 i domo mar̄it̄ se p̄inebat / cōcipiūt̄ de
 spūsc̄to: quia p̄cipiūt̄ in mente delectatō
 rōne spūsc̄alem. p̄s. Renuit̄ cōsolari aia
 mea. i. sensualit̄. et seq̄t̄: memor̄ fuit̄ del̄
 r̄ delectat̄ sum. Quantū ad sc̄dm̄ d̄r
 (Ioseph aut̄ v̄r̄ eū esset iust̄ r̄ nol̄
 let̄ eā traducere) .i. p̄palare fm̄ glo. vel
 ducere in p̄ugniū fm̄ Orig. (voluit̄ oc
 cul. dimitt̄. eā) Pro q̄ sciendū est q̄ post

In vigilia natiuitatis

Maria regressa est ab Helisaber post
 tres menses: ioseph videns eam turgido ve-
 tre: habuit argumeta insolubilia ex vira-
 gis pre: vt ita dica. Ex vna em pre vide-
 bar ventre: et sciebat se non esse in ea: et quod sp-
 sa fuerat absens tanto tempore: ex alia vero no-
 uerat voluntate virginis cum quod vouerat vir-
 ginitate. et secundum Chrysostomum existimabat impossi-
 bile maria cecidisse. Circa hoc est triplex
 opinio. Quidam enim vt Ambrosius et Augustinus di-
 cunt: quod declinavit ad illam premit quod suspicaba-
 tur quod Maria adulterasset. et huic opi-
 nioni s. Thome. i. iiij. p. in. q. xxx. ar. ij. ad
 tertium videtur fauere. Sed hoc statim oritur
 dubitatio. Si ei suspicabatur quod esset adul-
 tera: quomodo erat iustus si nolebat eam tradu-
 cere. i. palare. Ad hoc soluit primo Chrysostomus.
 di. q. euangelista noiat eum iustum a iusticia
 legali vltimo generali: quod dicitur de omni premit: ita quod i-
 dicitur est iustus: quod plus non ait dicitur est iustus
 a iusticia que est premit cardinalis et specialis.
 Secundo soluit Augustinus quod istud peccatum erat oc-
 cultum: ita quod ipse solus de hoc posset aduerte-
 re. id non erat publice denunciandum. Tertio
 soluit Rabanus quod iustus fuit in hoc quod nolebat ei
 cohabitare: sed plus in hoc quod noluit eam tra-
 ducere. Quidam vero vt Origenes et Remigius.
 dicunt quod declinavit ad aliam premit. quod scilicet
 ebrietas dicitur per virginem nascituram et Maria esse
 de semine dauid et tunc fecerat creditur:
 quod esset ista. id indignum se reputavit et co-
 habitatio. vnde nolebat eam traducere. i.
 ad se ducere in coniugium: sed volebat eam repu-
 diare. Et huic opinioni s. Thome. fauet in
 iiij. di. xxx. q. ij. ar. ij. ad vltimum. Quidam
 vero dicunt quod erat ppterus. et huic sine vi-
 detur esse Hieronymus. qui ait. Hoc testimonium ma-
 ximum est quod ioseph scilicet eius castitate et ad-
 mirans quod euenerat: celat silentio: et mys-
 terium nesciebat. hec ille. Vbi apparet
 quod scilicet opinione destruat angelus: quod volens
 suadere ioseph ne fieret accipere eam: dixit
 quod accipat de spiritu sancto. Hoc ei fuisse magis
 eum fratre si ratione scitaret eam deserere vole-
 bat. Sed non est rationabile quod solute et certis
 iudicialiter iudicauerit eam esse adulteram cum scilicet
 ret vna virginis parturam: vt dicit Hieronymus. et
 fuisse possit dubitare de ista. Relinquitur
 tertia opinio vt supra. Et sic ex humilitate no-
 lebat cohabitare tunc scitanti ex vna pre-
 vt dicit s. Thome. i. iiij. et ex pietate nolebat

eam traducere. i. publice diffamare. vt dicitur
 de i. iiij. p. Angelus ait iustitiam cum non fieret. Sed
 illa humilitate: et dicitur ceptus fuisse san-
 ctus: et suspirans. Sed quare ergo fluctuaret
 secretum dei si reuelauit: Rader b. Vnde quod
 nesciebat si placeret deo et firmiter crede-
 bat quod deus huius reuelaret eum esse oportunitate: sic
 et fecit. Est autem huius vniuersum signum quod allic-
 reuelaret a deo scire: quod eas non manifestat esse
 vbi videtur oportunitate: quod sunt eum humilitate.
 Moraliter instrumur quod quod est ppterus
 super allic- dicitur: potest ad misericordiam quod ad
 iustitiam declinandum est. Cum ei sit partium iu-
 ra obscura: reo fauendum est potest quod actor.
 extra de re. iur. li. vj. Et primo dicitur de
 imitari quod in partem vira est ad misericordiam potest
 quod ad iustitiam. Quam ad partem scilicet dicitur
 quod sic dicit Remigius. Si ioseph filium suum pre-
 cesserit: oino b. ergo fuisse aliquid modo infama-
 ra: id quod deo statim mirauit et fuit. Vnde
 dicitur (Hec autem eo cogitare) glo. i. quod notat
 animus sapiens quod nil temere vult incipere.
 hec ille. Chrysostomus. i. omel. Notat et masculus
 rudo ioseph. quod nullus enarrauit suam suspi-
 rationem: neque ei quod suspecta erat. sed in se cogi-
 tabat. hec ille. Sequitur (ecce angelus appuit in
 sonis ioseph dicens) tunc ei aia querat sen-
 sibus aptior est ad percipienda diuina. Et in
 sono quod non habet vltimo rationis quantum ad iudicium
 eo quod iudicium stat per resolutionem ad prima prin-
 cipia cognitionis. i. ad sensum quod tunc ligant
 oes aut quodammodo tunc tunc quantum ad percipere.
 Est autem notandum sed Chrysostomus quod angelus non appu-
 it ei manifeste. quod erat valde fidelis. Pasto-
 ribus autem appuit manifeste: quod idgebant tamen
 quod rudes: sic et zacharias propter incredulitatem
 re: et b. ergo propterea quod prima erat quod dicitur sumis
 rebus instruebat: et itez quod erat propter matrem non ait
 ioseph verus pater. Est autem notandum per dicitur
 Chrysostomus quod b. Dio. ad dinaz puidetia per
 tinet rez naz non destruit sed saluat. Ergo deus
 vult nales suas operationes et suos effectus
 habere: non per illas aliquid facit sine necessitate: et
 vbi ille deficit: ipse suppleat: quod non abun-
 dat in superfluo non deficit in necessitate: sic non na-
 qua ipse instituit. Nam quod tunc deus facit mira-
 cula: vbi vltimo quod nales eam pducit et efficit
 per aliquid vbi: quod: et quod deus vult illa pducit
 et: sed letat inuerti creaturas factores suos
 effectus: sic nec pudes rex se intromit-
 tar de officijs subditorum. nisi vbi illi deficit

unt. Sicut etiam deus non admonet aliquem
specialiter ubi sufficit scripturarum et scripturarum
monitiones: nec ostendit visionem in somniis
ubi sufficit inspiratio cordis: nec ostendit vi-
sionem corporalem et sensibilem ubi sufficit ima-
ginaria et in somniis: ut in proposito: nec fac-
tuas ubi sufficit una. secundum illud Job. xxxij
Sed loquitur deus: et secundo idem non repetit.

Est etiam notandum quod sic credere facillime
somnia leue est et periculosum. ita etiam nimis
tarde credere ubi occurrunt sibi bona de
deum scilicet loquitur: et de quibus forte dicitur in quibus
somnia: videlicet infidelitatis. In Chrysostomo. com-
mendarum ioseph: quod crediderit angelo appa-
renti in somniis: et zacharias fuit punitus quod
non credidit angelo apparenti tempore sacrificij
quod signum erat bone apparitionis. In hac
tamen generali regula omnibus sufficere dare
credo impossibile: nisi quod se deus spiritualiter pa-
tris spiritus habuisse committat. (Ioseph filius
dauid) sed dauid commoratur in Chrysostomo. quia
deus christo loqui volebat quod premissum fuerat da-
uid (Noli timere accipe). et in retere in
Chrysostomo. quod iam mere dimissa erat. Et secundum
Rab. noli timere accipe ad assiduam coha-
bitationem (maria coniugem tuam) secundum Ambrosium.
Maria dicitur plures celebrationes nuptiarum: non
corporum copulatione. Et nota secundum Chrysostomum.
super Baruch. quod triplici causa angelus apparuit ioseph.
Primo ne iustus peccaret. Secundo propter
honorem marie. Tertio ut intelligeret se cu-
m diceret ab illa quod prius. Apparuit tamen propter
receptores virginis non ante: secundum eundem: ne ioseph
dubitaret sicut zacharias: cum malus sit pro-
genitor propter sterilitatem (Quod ei in ea natum est)
Non dicitur de ea. quod loquitur de nativitate in vtro. non
ex utero (sed spiritus est) Nam sicut dicitur s. Thome.
super Baruch. in semine marie est pro forma
sua que in spiritu: et deducit materiam ad
matricem et ea sibi fouet: et corpuscula suba
spiritus est genuit vice seminis que ad pro-
mum: non ante que ad secundum. Sed que non dicitur spiritus
sacrus pro christo: Rndet Aug. quod de homine
aliquid nascitur quod tamen non est hominis filius: ut ver-
mis et capillus. Et inredit Aug. quod oportet
filium esse eiusdem nature cum patre. Christus ergo ut
dicitur s. Thome. ubi non est filius spiritus sancti ad
naturam humanam: cum non sit eiusdem nature cum
eo: nec que ad diuinam: quod nihil accepit filius
a spiritu sancto: sed bene conuerso. Sed. lxx. pre. q.

xxxij. assignat aliam rationem s. Thome. et Boetii
ces. Quia aliquid dicitur de aliquo secundum propriam et proprie-
tatem rationem non dicitur secundum imperfectionem: sicut quia
socrates est proprie homo non dicitur homo: eo modo quo
imago hominis dicitur homo: etiam si ipse alius hominis aliquid
simile. Quia ergo christus est filius dei vere et pro-
fecte et proprie per eternam generationem. non dicitur
filius dei secundum creationem vel iustificationem in
natura humana. Non solum etiam patris est filius:
non autem spiritus sanctus vel totus trinitatis. (patris
riter autem filium et vocabitur secundum Rab. non dicitur
ipone s. vocabitur: quod impossibile est hominum nomen a
deo (nomen eius Iesu). i. saluatoris. Nam secundum
Hieronymum. Iesus hebreo fuit nomen saluatoris dicitur.
non subdit (ipse enim saluum faciet populum suum)
i. populum sanguine suo sacrificium. s. christus
nomen: non autem suum. i. iudateum: quod iudicauerat esse
populi dicitur. Nam dicitur Dani. ix. c. Non erit eius
populus qui cum negaturus est (a peccatis eorum) Er-
go ista salus spiritualis est: nec unquam hactenus
fuit talis saluator: et propter illud nomen
fuit nouum quantum ad significatum. Do-
cilliter docemur quod cum iustus homo bono fine
mouetur: si non sit peccator sed deliberet se
cum an bene vel male faciat: non deest ei di-
uinum spiritum que retrahat a malo.

In nocte natiuitatis dñi.
Tertius euang. Lu. ca. ij.

Est edictus a cesare au-
gusto ut describeretur
vniuersus orbis. Hec
scriptio propterea facta est a
sede syrie cyrino. Et ibat oēs ut
proferent: singuli in suam ciuitatem.
Ascendit autem ioseph a galilea
ad ciuitatem nazareth in iudeam ci-
uitatem dauid que vocatur bethleem:
eo quod esset de domo et familia da-
uid: ut proferet cum maria deo
sponsata sibi vxore pregnate. Fa-
ctum est autem cum eent ibi imple-
ti sunt dies ut pareret. Et peperit
filium suum primogenitum. Et
pannis eum inuoluit: et reclina-
uit eum in presepio: quia non erat